

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у септембру 2018. године у односу на август 2018. године, у просјеку су више за 0,9%, у односу на септембар 2017. године више су за 7,2% и у односу на децембар 2017. године више су за 4,7%.

Посматрано по намени потрошње, у септембру 2018. године, у односу на август 2018. године, цијене енергије у просјеку су више за 1,5%, цијене интермедијарних производа више су за 0,8%, цијене капиталних производа више су за 0,7%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку су ниже за 0,1%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM) у септембру 2018. у односу на август 2018. године, цијене подручја (C) *Прерађивачка индустрија* у просјеку су више за 1,5%, цијене подручја (E) *Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине*, у просјеку су ниже за 2,4%, цијене подручја (B) *Вађење руда и камена* ниже су за 0,7%, док су цијене подручја (D) *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација*, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у септембру 2018. године у односу на август 2018. године, раст цијена остварен је у сљедећим областима: производња папира и производа од папира 5,3%; производња одјеће 4,8%; производња кокса и рафинисаних нафтних производа 3,6%; производња коже и производа од коже 3,0%; производња хемикалија и хемијских производа 2,4%; производња осталих производа од неметалних минерала 1,8%; остала прерађивачка индустрија 1,6%; производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,5%; производња рачунара, електронских и оптичких производа 1,1%; производња базних метала 0,5%; прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја и производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,3% и производња намјештаја 0,1%.

Пад цијена у септембру 2018. године у односу на август 2018. године забиљежен је у областима: прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 2,4%; вађење угља и лигнита (мрког угља) 1,3%; вађење осталих руда и камена 0,7%; поправка и инсталација машина и опреме 0,5%; вађење руда метала 0,4%; производња прехранбених производа 0,1%.

У преосталих једанаест области индустријске производње цијене су у септембру 2018. године у односу на август 2018. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in September 2018, compared to August 2018, were on the average 0.9% higher and compared to September 2017 they were 7.2% higher. Compared to December 2017, producer prices of industrial products were on the average 4.7% higher.

By purpose of consumption, in September 2018, compared to August 2018, prices of energy were on the average 1.5% higher, prices of intermediate goods were 0.8% higher, prices of capital goods were 0.7% higher, while prices of consumer non-durables were on the average 0.1% lower and prices of consumer durables remained on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in September 2018, compared to August 2018, prices of the section (C) Manufacturing were on the average 1.5% higher, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 2.4% lower, prices of the section (B) Mining and quarrying were 0.7% lower, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production, in September 2018, compared to August 2018, prices increased in the following divisions: Manufacture of paper and paper products 5.3%; Manufacture of wearing apparel 4.8%; Manufacture of coke and refined petroleum products 3.6%; Manufacture of leather and related products 3.0%; Manufacture of chemicals and chemical products 2.4%; Manufacture of other non-metallic mineral products 1.8%; Other manufacturing 1.6%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.5%; Manufacture of computer, electronic and optical products 1.1%; Manufacture of basic metals 0.5%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.3%; Manufacture of furniture 0.1%.

Decrease in prices in September 2018, compared to August 2018, was recorded in the following divisions: Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 2.4%; Mining of coal and lignite (black coal) 1.3%; Other mining and quarrying 0.7%; Repair and installation of machinery and equipment 0.5%; Mining of metal ores 0.4%; Manufacture of food products 0.1%.

In the remaining eleven divisions of industrial production, prices in September 2018, compared to August 2018, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2018.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2018

Назив (по PRODCOM-у)	$\frac{IX\ 2018}{VIII\ 2018}$	$\frac{IX\ 2018}{IX\ 2017}$	$\frac{IX\ 2018}{XII\ 2017}$	$\frac{I-IX\ 2018}{I-IX\ 2017}$	$\frac{IX\ 2018}{\emptyset\ 2017}$	$\frac{\emptyset\ 2017}{\emptyset\ 2016}$	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,9	107,2	104,7	104,7	106,9	102,0	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	101,5	111,9	107,7	106,6	110,5	103,1	Energy
Интермедијарни производи	100,8	103,6	102,7	104,4	105,1	101,0	Intermediate goods
Капитални производи	100,7	102,1	101,9	99,5	100,7	100,4	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	103,4	103,6	102,7	103,4	99,2	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,9	101,1	100,2	101,9	101,4	100,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	99,3	101,5	101,4	104,7	103,8	107,7	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	98,7	104,5	105,4	107,7	107,4	116,4	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,6	99,7	99,0	103,8	102,4	104,1	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	99,3	99,6	99,5	99,8	99,4	100,5	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	101,5	111,3	107,3	106,9	110,4	100,5	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,9	101,8	100,6	102,6	102,3	98,7	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	99,5	99,5	100,4	100,1	107,6	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	99,4	99,4	99,2	99,2	89,9	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,1	100,8	99,7	100,1	100,0	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	104,8	101,4	98,3	98,3	98,6	95,5	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	103,0	103,2	100,0	98,3	99,7	97,4	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,3	104,5	101,7	104,5	105,8	103,7	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	105,3	105,1	104,6	102,0	104,8	97,2	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	108,4	108,4	108,3	108,4	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	103,6	133,8	120,2	117,5	128,4	100,7	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	102,4	106,0	107,8	102,6	106,8	97,9	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,0	100,9	100,7	98,1	98,7	103,3	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	99,5	99,8	100,4	100,1	100,9	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	101,8	106,8	107,2	103,8	107,3	100,7	23 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2018. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2018 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2018 VIII 2018	IX 2018 IX 2017	IX 2018 XII 2017	I-IX 2018 I-IX 2017	IX 2018 Ø 2017	Ø 2017 Ø 2016	Name (by PRODCOM)
24 Производња базних метала	100,5	107,1	109,0	112,6	111,5	103,7	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	101,5	103,4	102,3	104,2	104,7	104,6	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	101,1	97,5	97,2	99,9	99,4	99,5	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,0	102,9	102,7	102,7	102,3	102,2	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме д.н.	100,0	101,4	101,1	100,5	100,9	100,0	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	98,8	98,7	98,0	98,1	98,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,1	103,6	103,8	102,8	103,6	99,2	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	101,6	101,6	101,6	100,2	101,6	100,0	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	99,5	101,4	101,4	101,0	101,2	99,3	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	103,4	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100	100	100	100	100	103,4	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	97,6	103,2	101,4	114,7	110,3	-	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	97,6	103,2	101,4	114,7	110,3	-	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

¹⁾ Индекс је компилиран на децембар 2017. године / Index is compiled to December 2017.

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2018. години чини 400 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1348 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 365 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

За израчунавање индекса референтна је 2015. година.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2018 consists of 400 products. Each month 1348 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 365 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH /PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.